

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vývoj a změny výukových metod nižších středních škol
provincie Kuej-čou

Development and changes in education methods of
junior high schools in Guizhou Province

Ondřej Kočerhan

vedoucí bakalářské práce: doc. Mgr. Miroslav Dopita, Ph.D.

OLOMOUC 2021

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou prací na téma „Reforma učebních plánů a jejich realizace v nižších středních školách provincie Kuej-čou“ vypracoval samostatně a uvedl veškeré použité zdroje a literaturu.

V Olomouci dne 5. května 2021

.....

Ondřej Kočerhan

Anotace

Cílem práce je charakterizovat řízení vzdělávání a vzdělávací systém v Číně, a to zejména v provincii Kuej-čou. Pozornost je zaměřena na charakteristiku kurikula (učebního plánu) nižší střední školy. Bakalářská práce charakterizuje řízení, správu, vzdělávání v Číně a vzdělávací politiku, její vývoj a následné změny učebních plánů (kurikula).

V teoretické části je čtenář seznámen s hierarchií, politikou a zákony řídící vzdělávací systém Číny. Dále je vysvětlena terminologie státních organizací a institucí pro řízení vzdělávacích reforem na všech úrovních státu. Je přiblížena ideologie těchto reforem, změn ve výuce a cíle, které tyto reformy zahrnují. Na tuto část práce navazují vývojem výukových metod, popisem studijního plánu a jeho řízení v konkrétní nižší střední škole provincie Kuej-čou. Interpretuji změny ve výuce a jejich implementaci na základě odborných prací na toto téma a vlastním výzkumem za pomoci získaných rozhovorů s učiteli nižší střední školy provincie Kuej-čou.

V empirické části se práce zaměřuje na popis kurikula (učebního plánu) konkrétní nižší střední školy v provincii Kuej-čou a snaží se odpovědět na výzkumnou otázku: Jaké místo v učebním plánu nižších středních škol zaujímá po reformě z roku 2010 tělesná výchova a výchova ke zdraví? Metodou pro odpověď na výzkumnou otázku je deskriptivní případová studie využívající obsahovou analýzu učebního plánu a rozhovory s vyučujícími konkrétní nižší střední školy. Případem je tělesná výchova a výchova ke zdraví v učebních plánech nižších střední školy v provincii Kuej-čou.

Jméno a příjmení autora	Ondřej Kočerhan
Název katedry	Katedra asijských studií
Název fakulty	Filozofická fakulta
Název práce	Vývoj a změny výukových metod nižších středních škol provincie Kuej-čou
Vedoucí práce	doc. Mgr. Miroslav Dopita, Ph.D.
Počet znaků (včetně mezer)	67 920
Počet slov	11 150
Počet stran	49
Počet zdrojů	34
Klíčová slova	Kuej-čou, experimentální výuka, tělesná výchova, výchova ke zdraví, nižší střední školy, výukové metody, reformy, vzdělání, ministerstvo školství, Čína

Poděkování

Chtěl bych velmi poděkovat doc. Mgr. Miroslavu Dopitovi, Ph.D. za odborné vedení práce, trpělivost a podnětné rady, které vedly ke zdárnému dopracování bakalářské práce.

Obsah

Ediční poznámka	8
Úvod	9
1 Čína.....	11
1.1 Vzdělávací politika státu.....	11
1.2 Vzděláním k uskutečnění Čínského snu	12
1.3 Reformy vzdělávacího systému Číny.....	13
2 Struktura řízení vzdělávání	16
2.1 Schéma struktury řízení vzdělávání	16
2.2 Vzdělávací systém a školní docházka	20
2.3 Učební plány	23
Experimentální nižší střední školy v provincii Kuej-čou	25
3	25
3.1 Obsahová analýza učebního plánu.....	27
3.2 Tělesná výchova a výchova ke zdraví v učebních plánech.....	31
3.3 Učitelé o výuce tělesné výchovy a výchovy ke zdraví	33
Závěr.....	41
Resumé	44
Zdroje.....	45
Zdroje obrázků.....	Chyba! Záložka není definována.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - Nový obecný učební plán nižších středních škol v ČLR	26
Tabulka č. 2 - Revize učebního plánu.....	27
Tabulka č. 3 - Revize učebního plánu v originálním znění	28
Tabulka č. 4 - Revize učebního plánu po implementaci změn ve výuce.....	29

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 – Ukázka evaluace výuky	36
--	----

Seznam schémat

Schéma č. 1 - Institučního řízení vzdělání v ČLR sestupně	17
Schéma č. 2 - Školní docházka v Čínské lidové republice sestupně	20

Ediční poznámka

V práci je použita česká transkripce čínského písma a čínské znaky v zjednodušené podobě pro označení čínských pojmů, ale jen při jejich prvním uvedení v textu. Pro citovaná čínská jména byla v práci použita standardizovaná transkripce *pinyin*. Použité pasáže citované, převzaté z publikací psaných v angličtině a čínštině, jsou volně přeloženy do českého jazyka. Názvy vydaných zákonů a dokumentů jsou uvedeny anglicky v originálním znění a následně volně překládány a psány *kurzívou*.

Úvod

Vzdělávání je klíčem eliminace chudoby, k vytvoření udržitelného rozvoje státu (Bindé, 2005). Také je jedním z prioritních zaměření čínské vlády v jejím oficiálním plánu národního rozvoje. Jedná se o důležitou součást morální výchovy, určování výchovných cílů a je vnímáno jako nástroj pokroku celého státu. Díky své velikosti a počtu obyvatel má Čína jeden z nejrozmanitějších vzdělávacích systémů světa. Práce se zaměřuje na charakteristiku čínského vzdělávacího systému, implikaci reforem a výslednou dopad na podobu učebních plánů a výuku v nižších středních školách v provincii Kuej-čou, kde probíhal můj studijní pobyt v letech 2017/2018. Změny jsou sledovány v období vydání nových školských směrnic od roku 2010 po rok 2018.

Práce je rozdělena do dvou částí. V první části je analyzována vzdělávací politika Číny na makro úrovni, se zákony a regulacemi, potřebnými k pochopení a návaznosti na vzdělávací politiku v provincii Kuej-čou. Následuje analýza a vývoj učebního plánu provincie za období 2010–2018. Druhá část práce obsahuje případovou studii výukových metod ve vybraném předmětu, který v posledním desetiletí prošel výraznými změnami, a sice tělesné výchovy. Tělesná výchova a výchova ke zdraví se v současnosti těší největšímu podílu časových dotací a finančního zabezpečení, jež je jedním z hlavních faktorů výběru zkoumaného předmětu. Závěrečná interpretace dopadů změn je založena na dvou částech. Interpretací jsou získané popisy a komentáře výukových změn učiteli konkrétní nižší střední školy se zavedenou experimentální výukou, společně s vyjádřeními učitelů školy k těmto změnám. Další součástí interpretace jsou odborné práce s relevantní výpovědní hodnotou k tématu.

Informace nezbytné k vypracování práce jsou získány z experimentální nižší střední školy, kterou jsem osobně navštěvoval během mého studia v Číně. Školy získávají svůj titul „experimentální“ rozhodnutím Ministerstva školství Čínské lidové republiky. Tyto školy přednostně implementují připravované reformy a jsou využívány k rozvoji a pokusům měnit svůj učební plán tak, aby žáci co nejúspěšněji dokončili závěrečné zkoušky. V tomto ohledu se vykonávají pravidelné zkušební testy, evaluace a statistiky, které jsou výstupem pro zjištění úspěšnosti změn výukových metod na školách. Jména učitelů jsou v práci záměrně anonymizována.

Práce je založena na výzkumu na nižších středních školách provincie Kuej-čou. Dříve, než bylo přistoupeno k fázi výzkumu v terénu a získávání dokumentace, bylo nutné pochopení a analyzování hierarchie i nutné organizace vzdělávací politiky Čínské lidové republiky na makro úrovni a následně uvnitř provincie Kuej-čou. Základem mi byla terminologie poskytnutá z odborných prací na toto téma, i z četných výzkumů organizací jako OECD a UNESCO. Informace, které nebylo možno získat z online zdrojů, jsem doplnil od konkrétních vyučujících na zkoumaných školách.

Druhou fází je výzkum na konkrétní „Třetí experimentální nižší střední škole“. Jde o kuej-jangskou Třetí experimentální nižší střední školu (贵州省贵阳市第三实验中学). Tato škola byla jedinou v provincii, kde mne vřele přijali a poskytli mi potřebné informace k úspěšnému dokončení práce. Ve škole jsem požádal dva učitele žáků nižšího středního vzdělání, aby mi poskytli informace o způsobu implementace nových výukových metod na lokální úrovni a jejich evaluaci. Díky poskytnutým informacím jsem se zaměřil na jediný předmět, který vedl k formulaci výzkumné otázky: Jaké místo v učebním plánu nižších středních škol zaujímá po reformě z roku 2010 tělesná výchova a výchova ke zdraví? Tělesná výchova, která v době analýzy učebních plánů v roce 2017/2018 je předmětem zaměřeným na rozvoj hodnotového rámce žáků a je nejvíce hodinově dotovaným předmětem na celostátní úrovni a tomu odpovídá i jeho finanční podpora v přidělovaném rozpočtu školám (Jin, 2013).

Učitelé mi poskytli původní (předreformní) i nové (poreformní) kurikulum (učební plán) vzdělávání konkrétní nižší střední školy s počty vyučovacích hodin ročně a obecné pokyny vlády k nim. Postupně jsem byl obeznámen s realizací změn učebním plánem a se způsobem, jakým učitelé každý rok zpracovávají své závěrečné zprávy ke konci školního roku, a to se zaměřením na tělesnou výchovu a výchovu ke zdraví.

1 Čína

V současnosti je počet obyvatel Čínské lidové republiky vyšší než 1,4 miliardy, což ji činí nejlidnatější zemí světa. Stát je řízen Komunistickou stranou Číny a spravuje celkem 22 provincií, pět autonomních oblastí, čtyři města pod ústřední správou a dvě zvláštní autonomní oblasti na rozloze 9,6 milionu kilometrů čtverečních. Je třetí největší zemí světa a díky složité hierarchii státní správy se vzdělávací systém země stává nejrozmanitějším ze všech států světa. (OECD, 2015, s. 8)

Čínská lidová republika zastává největší systém základního vzdělání na světě s přibližně 100 miliony žáků na základních školách prvního stupně (1.-6. ročník) a více než 50 miliony žáků na nižších středních školách (7.-9. ročník) a více než 25 miliony na vyšších středních školách (10.-12. ročník). V současnosti je udáváno, že až 90 % dětí v Číně nastoupilo povinné školní docházky. Zbylým 10 % dětí v chudých odlehlých oblastech a dalším dětem některých národnostních menšin se základnímu vzdělání nedostane. (Wang, Lewin, 2016; MoE P.R.C., 2017)

1.1 Vzdělávací politika státu

Vzdělávací politika státu určuje strukturu a obsah vzdělávání v Číně stejně jako v jiných zemích. V případě Číny je vzdělávací politika, tedy i vzdělání určováno pouze jednou politickou stranou, a to Komunistickou stranou Číny (dále jen KSČ). KSČ zastává nejvyšší bod v hierarchii moci zákonodárné, je tedy nejvyšší organizací řízení vzdělávacího systému, přímo řízena prezidentem Si Ťin-pchingem. Pod ní v zákonodárném systému spadá Všečínské shromáždění lidových zástupců (dále jen VSLZ), zodpovídající se přímo prezidentovi, viceprezidentovi země a Státní radě. Součástí VSLZ je Stálý výbor. Další nižší organizací jsou lidové kongresy na provinční úrovni. Provinčním kongresům se zodpovídají kongresy na krajské úrovni. Krajským lidovým kongresům městské lidové kongresy a pod nimi zastupitelé obecních výborů. (OECD, 2015, s. 9)

Do výše uvedených úrovní řízení zákonodárné moci patří další podřízené organizace s pravomocemi řízení školních reforem a učebního plánu na lokální úrovni. Takovými organizacemi jsou například vysoké a soukromé školy. Obecně stát orientuje kontrolu vzdělávacího systému na makro úrovni. (OECD 2015, s. 10-12)

1.2 Vzděláním k uskutečnění Čínského snu

Oficiálně se v čínském vzdělávání zohledňuje několik perspektiv. A sice současná situace čínského vzdělávání, kvalita vzdělávání v Číně a účel vzdělání. Tyto perspektivy oficiálně upravují zákony vydané Ministerstvem školství Čínské lidové republiky. Například „Zákon o povinné školní docházce“ přijat na čtvrtém zasedání šestého Národního lidového kongresu dne 12. dubna 1986 a později na 22. zasedání stálého výboru desátého Národního lidového kongresu dne 29. června 2006 obsahuje prohlášení, že povinná školní docházka má umožnit dětem a dospívajícím všestranný rozvoj – morálně, intelektuálně i fyzicky, aby položila základ vzdělaným a ukázněným budovatelům socialismu. (MoE P.R.C., 2009)

V typických čínských propagačních materiálech se o oficiálních stanoviscích vlády dočteme mnohé. Například, že cílem reformy základního čínského systému školského kurikula je podporovat rozvoj studentů v konkrétním směru daném prezidentem Čínské lidové republiky Si Ťin-pchingem. K tomu můžeme nalézt prohlášení v roce jeho nástupu na prezidentské křeslo, kde se nechává slyšet, že plánem dalšího vývoje čínského školství bude morální, intelektuální a tělesný rozvoj pro kultivaci morálních zásad, disciplíny a ideálů čínských studentů. (MoE P.R.C., 2009)

Oficiální prohlášení čínského prezidenta Si Ťin-pchinga:

„Naše struktura vzdělávání mládeže obsahuje tři základní elementy. Prvním je vzdělávání posilující morální hodnoty, aby kultivovalo nástupce socialistické otázky s morálním, intelektuálním, fyzickým a estetickým vývojem. Dalším elementem je důležitost vzdělání pro nové generace vzhledem k realizaci Čínského snu. Třetím základním elementem jsou získané životní i kariéerní dovednosti pro podporu bojovnosti a průkopnosti, aby se studenti mohli stát těmi, co předběhnou svou dobu.“ (人民日报, 2014)

Tvorba takto účelového vzdělávacího systému je uskutečňována institucemi vázané ke Komunistické Straně Číny. K oficiálním prohlášením je přiložen dovětek: *„Vytvořeno v rámci uskutečnění Čínského snu. Za obohacení a rozvoje marxistickým vzděláváním mládeže a teorií komplexního vývoje člověka.“ (人民日报, 2014)*

1.3 Reformy vzdělávacího systému Číny

Reformy učebních plánů probíhají v Číně již řadu let (Cui, Zhu, 2014). Zaměříme-li se na poslední z reforem z roku 2016, tak můžeme identifikovat, že strategické cíle, podporující výše uvedená prohlášení, vydané roku 2010 „The National Outline for Medium and Long Term Educational Reform and Development (2010–2020)“ naráží na problémy současné transformace ekonomiky, urbanizaci a důležitou roli hraje i nerovnoměrnost regionálního rozvoje. Nerovnováha ekonomického rozvoje v odlehlých západních regionech je v současnosti jedním z největších problémů. (Pei, Bao, 2020)

Mezi regiony Východní, Střední a Západní Číny jsou znatelné rozdíly financování, rozvoje školství a na to navazující úroveň výukových technologií, metod a kvalifikovaných pedagogických pracovníků. Na tento problém poukazuje i rozdíl HDP mezi Východními a Západními regiony, který v roce 2010 dosáhl rozdílu až 21 000 juanů. Osmi provinciemi s mnohonásobným rozdílem financování školství oproti Východním provinciím jsou Kuej-čou, Ning-sia, Čching-chaj, Kansu, Vnitřní Mongolsko, Šaan-si, Jun-nan a Sin-ťiang. Rozpor mezi ekonomickým a sociálním rozvojem, očekávání veřejnosti vyšší úrovně kvality vzdělání a nedostatek finančních zdrojů v těchto západních provinciích jsou v současnosti trnem v celoplošném plánování školských reforem ústřední vládou. (Pei, Bao, 2020; Li, Xue, 2020)

Vzdělávací zákony ČLR

Rozvoj vzdělávání v Čínské lidové republice je udáván právě reformami a novými zákony vydávanými Ministerstvem Školství ČLR na celostátní úrovni. Přelomovým zákonem je zákon o povinné školní docházce z roku 1986, kdy je každý občan školou povinný. Rodiče jsou zodpovědní za nástup dětí do základní školy a jejího úspěšného dokončení. Tento zákon ustanovuje pravidla pro veškeré školy, pro učitele a jejich kvalifikaci i pro financování školství a právní odpovědnost vzdělávacích institucí. (China.org.cn, 2010; Qu, Yang, 2016)

Skutečnost oproti vydaným zákonům vzhledem k nerovnováze rozvoje regionů Východní, Střední a Západní Číny, může být však i dnes rozdílná. (Wang, Lewin, 2016)

Aby vláda dokázala zredukovat finanční rozdíly mezi regiony, roku 2006 byl zákon o povinné školní docházce revidován a ustanovuje, že všichni školou povinni jsou osvobozeni od školských či jiných poplatků. Od r. 2015 jsou učebnice pro studenty povinné školní docházky oceněny pouze výrobní cenou, ve vybraných obcích jsou dokonce poskytnuty zdarma. (MoE P.R.C., 2009; Qu, Yang, 2016)

Reformování se týká i učitelů. Teprve roku 1995 stát vydává regulaci na jejich kvalifikaci. Tato regulace poskytuje upřesnění požadované pedagogické kvalifikace, předpokladů, zkoušek a pravomoci pedagogů. (Peng, 2014)

Hlavní vzdělávací zákony (UNESCO, 2006), které byly dány v platnost od poloviny 80 let 20. století, jsou:

- Zákon o povinné školní docházce,
- Školský zákon,
- Učitelský zákon,
- Zákon o Vyšším vzdělání,
- Předpisy akademických titulů,
- Zákon o podpoře soukromého vzdělávání a vzdělávání neřízeným přímo vládou,
- Národní zákon o jazyku a písmu,
- Předpisy společných Čínsko-zahraničních vzdělávacích programů a institucí.

Uvedené zákony tvoří základní legislativní rámec pro nastavení vzdělávacího systému a vzdělávací praxi země.

Oficiální dokumenty k reformám vydávané ústřední vládou KSČ

Reformy školství jak na celostátní úrovni, tak i té regionální jsou jedním z hlavních bodů v pětiletých plánech národního rozvoje. Ta je bezesporu nejdůležitější směrnicí všestranného rozvoje ČLR. V současnosti platí nejnověji vydaný China's Thirteenth Five-Year Plan (2016–2020), dále jen „13. Pětiletý plán rozvoje“. Ten je vydán Státní radou a obsahuje základní strategické plány rozvoje vzdělávání v Číně (Wang, Lewin, 2016).

Dokumenty obsahují kvantitativní i kvalitativní rozvojové plány. Většina z nich obsahuje požadavky směrem k učitelům, zaměstnancům vzdělávacích institucí, jejich vedení a celkovému financování školství. Vše se nakonec upravuje Ministerstvem školství ČLR a aplikuje s ohledem na místní poměry (Yang, 2012, s. 51-57).

Na konci období každého Pětiletého plánu rozvoje je pokrok analyzován a evaluován. Výsledek evaluace následně spolu s dalšími vstupy, jako je předpověď počtu lidí ve školním věku a plány na významné vzdělávací projekty na provinční úrovni, pomáhá úředníkům formulovat další směrnici. Současná směrnice, již třináctá v řadě, pokrývá období 2016-2020. Pokud je třeba, mimo Pětiletou směrnici jsou vydávány další rozvojové a reformující směrnice. Například roku 2004 Ministerstvo školství ČLR vydalo směrnici pro podporu rozvoje vzdělání v západních regionech, které jsou ještě relativně nerozvinuté. (Ha, Yi, Zhang, 2016, s. 322-337)

Dalším přelomovým dokumentem je „The Decision on the Reform of the Education System“ či jen „The Decision“, dále jen „*Rozhodnutí*“, vydaný Ústředním výborem KSČ 29. května 1985. Tento dokument je důležitý z hlediska kritiky tehdejšího stavu vzdělávání ČLR, nedostatku škol, slabého základního vzdělání, kvalifikovaných učitelů a nemožnosti rozvoje odborného a technického vzdělávání. Jedním z bodů byla i kritika zastaralých učebnic. V současnosti je stále velmi důležitým, jelikož nastavuje přísnou vládní kontrolu nad školami a institucemi vyššího vzdělání. V příštích letech bude nejspíše základem pro další návrhy v oblasti fungování vzdělávacích institucí v ČLR. (Swanson, Zhian, 2010)

„The Outline of the National Medium and Long Term Educational Reform and Development Plan (2010–2020)“, dále jen „*Nástin střednědobého a dlouhodobého plánu reformy a rozvoje vzdělávání*“, poukazuje na nutnou pomoc ekonomicky slabým oblastem, školám v odlehlých oblastech, tak aby se vzdělání dostalo všem. Takový plán se neobjede bez reformování vzdělávacích institucí a jejich mechanismů, jako je třeba častější evaluace výuky či zapojení studentů do zlepšování výuky. Další důležitou změnou je dosažení 4 % HDP na financování školství. (Zhou, Zhou, 2016)

Aby se chudším oblastem dostalo pokrokové pomoci vzhledem k nutnosti progresivnějších úprav učebního plánu a lepšího financování školních programů, byl vydán Ten-Year Education Reform Outline (1990–2000, platná dodnes) „*Desetileté osnovy vzdělávacích reform*“, který dává vzniknout experimentálnímu studiu. Krajským institucím a konkrétním školám v odlehlých regionech se díky tomuto programu daří lépe a rychleji orientovat výuka vzhledem k tamním nedostatkům a lokálním potřebám. (Liu, Wang, 2020)

2 Struktura řízení vzdělávání

Pro pochopení tématu ve své celistvosti, je důležité nastínit strukturu řízení vzdělávání v ČLR. Od roku 1990 se díky programu uvedenému výše „*Desetileté osnovy vzdělávacích reforem*“ řízení vzdělávání proměňuje. Z předešlého řízení vzdělávání pouze ústřední vládou se některé pravomoci v řízení a plánování studia předává provinčním a regionálním institucím. Například povinná školní docházka a vysokoškolské vzdělání jsou vedeny Státní radou a jí podřízeným Ministerstvem školství ČLR, avšak učební plány škol jsou vyhotoveny provinčními a krajskými institucemi. Četné vysoké školy jsou pak nově nejen školskými organizacemi zprostředkovávající prezenční či kombinované studium, ale jsou zároveň institucemi, které pomáhají v rozvoji vzdělávání ve svých regionech, jak je tomu například i ve zkoumané provincii Kuej-čou. (Liu, Wang, 2020)

2.1 Schéma struktury řízení vzdělání

Struktura řízení čínského vzdělávání je orientována hierarchicky a sestupně. V tak rozsáhlém vzdělávacím systému země jako je Čínská lidová republika systém předávání pravomocí potřebný pro lokální instituce dává prostor chudším regionům dosáhnout na vyšší finanční prostředky a zároveň umožňuje progresivnější plánování výuky. (Liu, Wang, 2020)

Řízení vzdělávání je v ČLR spjato s propojením stranické a vládní struktury, která obdobně postupuje z celonárodní úrovně do úrovní provincií a krajů, jak dokladuje schéma č. 1. Schéma naznačuje způsob převání informací od nejvyšší úrovně až po konkrétní školy.

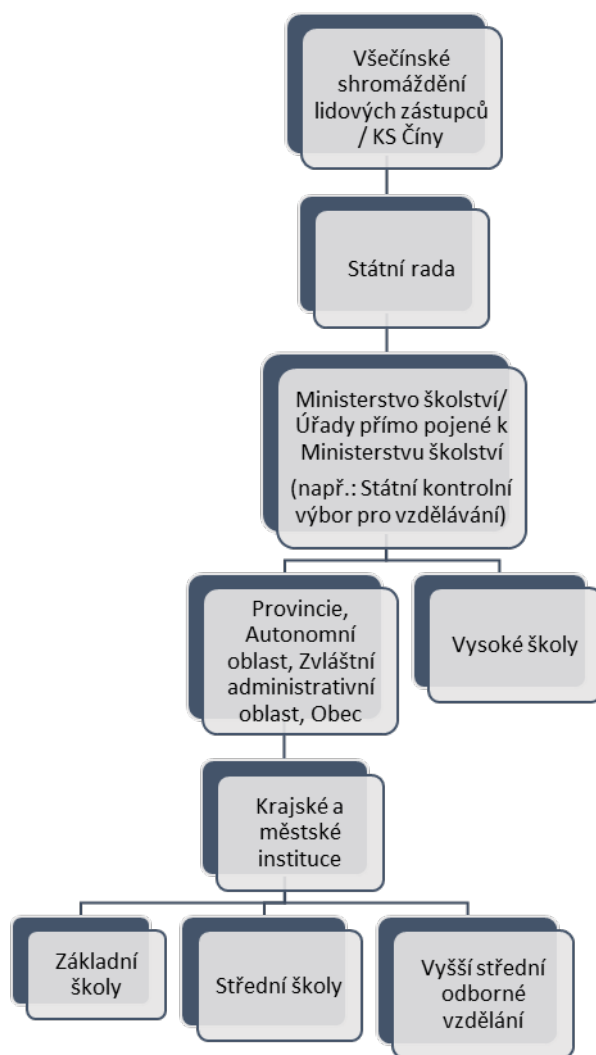

Schéma č. 1: Instrukčního řízení vzdělání v ČLR sestupně (OECD, 2015)

Všečínské shromáždění lidových zástupců/KS Číny

Dle čínské ústavy z roku 1982 je nejvyšším správním orgánem Všečínské shromáždění lidových zástupců (dále jen VSLZ). Shromáždění se skládá z téměř 3000 delegátů, kteří svou funkci plní po dobu pěti let. Podle západního ideálu jde o parlament, který má pravomoc měnit ústavu, předkládat a přijímat zákony.

Skutečné vůdčí postavení však dle ústavy zastává Komunistická strana Číny, v jejíchž řadách je až 70 % delegátů VSLZ. V praxi tak platí, že většinu nových právních předpisů, reforem či zákonů předává Komunistická Strana Číny směrem k VSLZ ke schválení. (NPC, 2004)

Státní rada

Státní rada ČLR je nejvyšším kontrolním orgánem státní správy a vrchní administrativní autoritou Číny, které předsedá premiér. Je odpovědná za realizování zákonů předkládaných Komunistickou stranou Číny, ale i za regulace a zákony přijaté VSLZ. Formuluje úkoly a odpovědnosti ministerstev, také spravuje hospodářské záležitosti včetně otázky rozvoje měst a venkova. (NPC, 2004)

Ministerstvo školství

Ministerstvo školství Čínské lidové republiky je agendou Státní rady. Na provinční úrovni jsou Ministerstvu školství podřízené odbory a komise. Na krajské úrovni přebírají zodpovědnost úřady a školské výbory. Strategie předvedené Ministerstvem školství jsou převzaty zodpovědnou organizací v regionu, která je následně upraví nebo pouze předá dál přidruženým organizacím a školám. Jeho úkolem je také navrhopvat zákony a předložit je ke schválení před VSLZ.

Ministerstvo školství přímo řídí 32 vzdělávacích organizací na základní či středoškolské úrovni a 75 univerzit. Všechny organizace mají podíl na řízení vzdělávacího systému, jeho úprav a na podporu školních i mimoškolních aktivit. Tyto aktivity zahrnují vzdělávací výzkumy, tábory, publikace, média, služby, asociace a další. (OECD, 2015)

Existují další odbory Ministerstva školství navrhopující zásady pro řešení současných problémů ve školství. Například Department of Physical, Health and Arts Education, dále jen „Odbor umění, tělesné výchovy a výchovy ke zdraví“ nebo Department of Basic Education, dále jen „*Odbor základního vzdělávání*“. Odbory pracují společně s ostatními na provedení edukačních změn. O těchto zásadách není rozhodováno pouze jednou institucí. Návrhy jsou často posílány i na webové stránky Ministerstva školství pro případné recenze a komentáře. (MoE P.R.C. 2009)

Každý rok veškeré odbory nastaví své příslušné pracovní priority vzhledem k pokynům Ministerstva školství a současné státní situaci. Všechny zásady jsou publikovány v oběžníku ministerstva a zaslány provinčním úřadům, kteří rozvíjejí politiku vzdělávání na provinční úrovni podle místního kontextu. Pak jsou zásady odeslány do institucí nižších úrovní či přímo školám pro implementaci. (OECD, 2015)

Na celostátní úrovni pro nižší střední vzdělávání vytváří učební plán Ministerstvo školství. To vytváří také návody na aplikování osnov, stejně jako počet vyučovacích hodin ve školním roce. Dalším úkolem Ministerstva školství je provedení studií a evaluace změn ve výuce. (OECD, 2015)

Provincie, AO, Zvláštní administrativní oblasti a Obce

Pro správné uchopení správy implementace návrhů a změn v čínském vzdělávání na tak rozsáhlém území, je systém rozdělen do tří základních podúrovní: provinční, krajská a městská.

Organizace na provinční úrovni, tedy kongresy na provinční úrovni kontroly školství se dělí na 4 divize: provincie, obec, autonomní oblast a zvláštní administrativní oblast. Úřady na provinční úrovni mají právo uplatňovat vlastní návrhy změn ve studiu pod regulacemi danými státem. Pod provinčním i městským kongresem pracují úřady, do kterých jsou voleni delegáti NLK. Ten spravuje veškerou administrativu týkající se hospodářských, sociálních a kulturních záležitostí, tedy i školství. (UNESCO 2016, s. 1-12)

Čtyři města pod ústřední správou mají stejná ekonomická, politická i jurisdikční práva jako provincie. Mezi tyto obce patří Peking, Šanghaj, Tchien-ťin a Čchung-čching.

Autonomně správní regiony mají vlastní úřady, stejně jako provincie a města pod ústřední správou. Jelikož jsou tyto správní regiony domovem pro početnou skupinu různých etnik, jejich legislativa se od provincií liší. (UNESCO 2015, s. 1-12)

Zvláštní autonomní oblasti Hongkong a Macao jsou řízeny principem „jedna Čína, dva systémy“. Tento princip garantuje samosprávu, přičemž si ale stále zachovávají své místo ve sjednocené Číně. Hongkong operuje pod tzv. „Hongkongským základním zákonem“ a Macao „Macajským základním zákonem“, schválenými NLK, jež si zachovává vysokou působnost v řízení samosprávy obou celků. (Medium, 2017)

Krajské a městské instituce

Krajské a městské instituce mají stejná politická, ekonomická i jurisdikční práva jako provincie a jsou přímo spravovány KSČ a Ministerstvem Školství. Krajské a městské instituce se starají především o základní vzdělání a rozdělením financí školám pod svou správou. (OECD, 2015)

Školské organizace

Zde spadají veškeré školy poskytující vzdělání od primárního po terciární, jak je popsáno níže v následující kapitole 2.2 Vzdělávací systém a školní docházka.

2.2 Vzdělávací systém a školní docházka

Vzdělávací systém Číny znázorňuje schéma č. 2, které představuje postupný průchod jedince vzdělávacím systémem. Čínské děti vstupují do mateřské školky ve věku dvou až tří let. Tato docházka není povinná a ve většině případů organizace zajišťující předškolní vzdělání spadají pod soukromé vlastníky. Organizací zajišťující předškolní (preprimární) vzdělání není v Číně mnoho. Samotné organizace reguluje a dohlíží na ně Ministerstvo školství. (OECD, 2015)

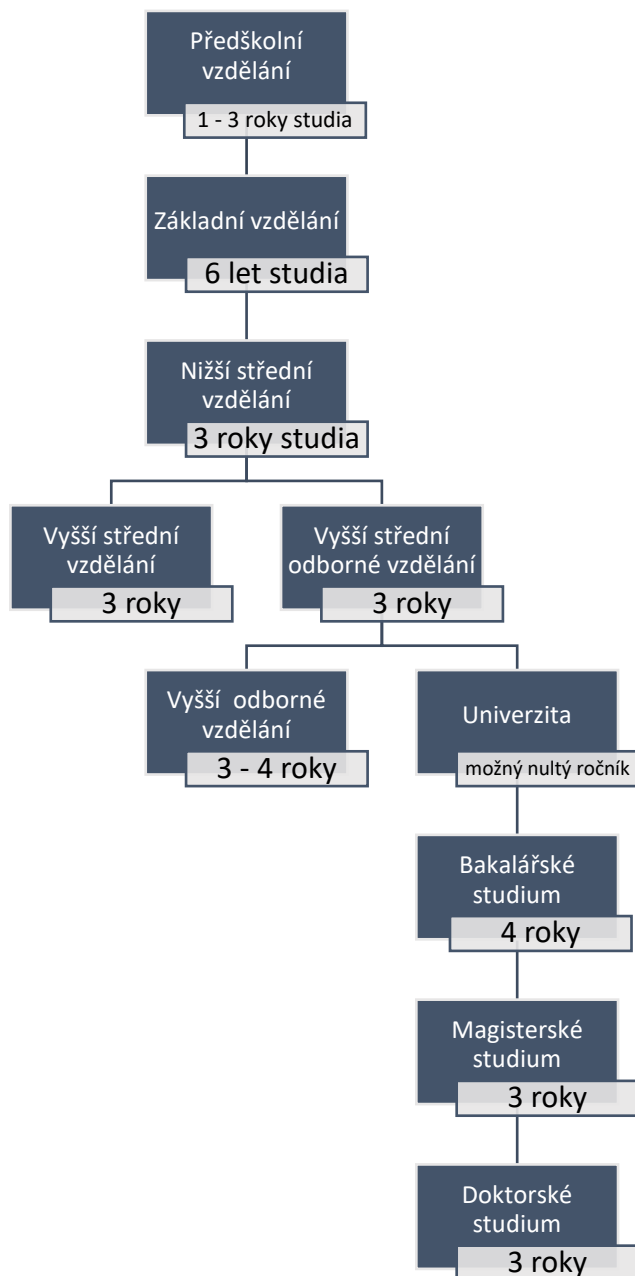

Schéma č.2: Školní docházka v Čínské lidové republice sestupně.
Education System in China. (Scholaro, 2021)

Následné vzdělávání již reguluje Zákon o povinné školní docházce Číny (Compulsory Education Law of the People's Republic of China, 1986), který stanovuje povinnou školní docházku jako devítiletou. Žáci v jejím průběhu absolvují základní a následně nižší střední školu. Do základní školy vstupují v souladu s uvedeným zákonem v šesti, maximálně sedmi letech. (教育部, 2017)

Školní rok je složen ze dvou pololetí, od září do června. Žáci chodí do školy 5 dní v týdnu, od pondělí do pátku. Ve výjimkách může být výuka vedena i v sobotu či neděli. (Scholaro, 2021). Výukovým jazykem na všech školách je standardní čínština (普通话 pchu-tchung-chua) s výjimkou několika škol určených etnickým menšinám (Li 2014, s. 24-40)

Ze základních škol děti postupují do tříletých nižších středních škol (初中 čhu-čung), které jsou poslední etapou povinné školní docházky. Zde žáci docházejí na devět základních kurzů: čínština, matematika, sociální studia, přírodověda, tělesná výchova, ideologie a morálka, hudební výchova, výtvarná výchova a pracovní činnosti. (Lam, 2011)

Po úspěšném splnění školních povinností jsou připuštěni k závěrečným testům a přijímacímu řízení na vyšší střední (高中 kao-čung) či odborné vyšší střední školy (中等专业学校 čung-teng čuan-je šue-šiao). Podmínkou splnění studia na nižších středních školách a přijetí na navazující střední školy je i test fyzické kondice, ve kterém musí žák dosáhnout alespoň minimálních požadavků v bodovém ohodnocení. Závěrečné zkoušky jsou složeny z následujících předmětů: čínština, matematika, fyzika, cizí jazyk, politika a test fyzické kondice. (Lam, 2011)

Vyšší střední školy jsou tříleté, zatímco vyšší odborné střední školy mohou být tři až čtyřleté. Na těchto školách jsou žáci připravováni na závěrečné testy všeobecných znalostí (学业水平考试 šue-je šuej-pching kchao-š') z předmětů: čínština, matematika, cizí jazyk (zde angličtina, japonština, ruština, francouzština či němčina), fyzika, chemie, biologie, historie a geografie. Test všeobecných znalostí je doplněn o praktickou část z fyziky, chemie a biologie. Praktická část v těchto předmětech má prověřit morální, ideologické a politické myšlení studentů. (Lam, 2011)

Po úspěšném složení zkoušek žáci obdrží certifikát (普通高中毕业证书 pchutchung kao-čung pi-je čeng-šu) osvědčující splnění odborné/vyšší střední školy, které je obdobou maturitního vysvědčení po ukončení střední školy v České republice. Existují i ojedinělé provinční varianty závěrečných testů, pojmenované 会考 chuej-kchao. Peking je jedinou oblastí, kde se používají odlišné, tzv. „modulární testy“ (模块考核 mo-kchuaaj kchao-che). (Lam, 2011)

Vysokoškolské vzdělání poskytují různorodé univerzity dnes již v každé provincii Číny. Vstup na univerzitu závisí na úspěšnosti studentů u přijímacích zkoušek. Studentům s vynikajícími studijními výsledky na středních školách může být případně udělena výjimka a mohou být přijati bez přijímací zkoušky. To je provedeno za pomoci metody zvané 保送 pao-sung, kdy střední škola na danou univerzitu svého studenta doporučí. Soukromé vysoké školy mohou přijímat všechny studenty bez přijímacího řízení, kteří si takovou školu mohou dovolit. Na druhou stranu se v Číně nachází spousta prestižních univerzit, které udržují vyšší přijímací standardy a vyžadují vyšší skóre u přijímacích zkoušek než jiné. (Scholaro, 2021)

2.3 Učební plány

Jak je uvedeno v kapitole 2.1 Schéma struktury řízení vzdělání, na celostátní úrovni pro nižší střední vzdělávání vytváří učební plán Ministerstvo školství. To vytváří také návody na aplikování osnov, stejně jako počet vyučovacích hodin ve školním roce.

Zde popisovaným učebním plánem rozumíme souhrn povinných předmětů a volitelných předmětů, který je z hlediska časové a obsahové posloupnosti uspořádán tak, aby umožnil naplnění cílů studia a dosažení profilu absolventa učebního programu ve standardní době studia zde žáků nižších středních škol.

Učební plán (Ministerstva školství roku 2001, v současné době stále obecně platný) vzhledem k nižším středním školám zahrnuje konkrétně tyto předměty: morálka, čínština, matematika, věda (tj. fyzika, chemie), biologie, kultura (tj. historie a geografie), dále tělesnou výchovu, výchovu ke zdraví a umění. Další skupinou předmětů jsou komplexní praktické předměty, jež jsou v učebním plánu zahrnuty. Jde o povinný souhrn předmětů, do kterých patří informační technologie, výzkumné studie, komunitní služby, sociální průzkum, praxe a další předměty zaměřené na nejnovější technologie (Tabulka č. 1).

Oblast studia	Předmět	Povinné kredity (celkově 116)	Volitelné kredity
Jazyk a literatura	Čínština	10	Celkově 28 kreditů
	Cizí jazyky	10	
Matematika	Matematika	10	
Humanitní a společenské vědy	Politika	8	
	Historie	6	
	Geografie	6	
Věda a výzkum	Fyzika	6	
	Chemie	6	
	Biologie	6	
	Technologie (zahrnuje IT a praktickou výuku předmětu technologie)	8	
Umění	Výtvarné umění/Hudební výchova/Praktické činnosti	6	
Tělesná výchova a výchova ku zdraví	Tělesná výchova a výchova ku zdraví	11	
Komplexní praktické předměty	Výukové aktivity založené na výzkumu	15	
	Sociální služby	2	
	Sociální praxe	6	

Tabulka č. 1: Učební plán nižších středních škol v ČLR (Lam, 2011)

3 Experimentální nižší střední školy v provincii Kuej-čou

Provincie Kuej-čou je vnitrozemskou provincií posetou četnými karstovými horami v jihozápadní Číně. Je jednou z nejchudších provincií ČLR. Až 40 % z celkových 40 milionů obyvatel patří k různým etnickým menšinám. V roce 2011 zde žije na 11 milionů lidí pod hranicí chudoby (2300RMB ročně). V roce 2012 je dle statistik Kuej-čou provincií, kde jsou investice do vzdělání v ročním rozpočtu na jednoho žáka středních škol nejnižší v celé zemi. Je také mezi osmi provinciemi, které jsou nejméně schopné rozvíjet školství tak, aby drželo krok s provinciemi Výhodní Číny. (Liu, Wang, 2020; Li, Liu, 2014)

Vzhledem k ekonomické a hospodářské situaci provincie, spadá pod výhody programu „*Nástin střednědobého a dlouhodobého plánu reformy a rozvoje vzdělávání*“ (2010–2020), jak je uvedeno v kapitole 1.3. Tento program zaručuje zapojení všech pedagogických pracovníků i studentů na evaluaci výuky, a tak možnosti obratnějších změn ve výuce pro zlepšení výsledků škol. Bezesporu nejdůležitějším dokumentem pro provincii Kuej-čou upravujícím pravomoci provinčních a krajských institucí spolu s navýšením finanční podpory chudším oblastem ČLR je „*Desetiletá osnova vzdělávacích reform*“ (1990-2000). (viz. kapitola 1.3.) Tento program dává vzniknout experimentálním školám a dává možnost školám svobodněji upravovat své učební plány a financovat školní programy. (Liu, Wang, 2020)

Mnou navštěvovaná kuej-jangská Třetí experimentální nižší střední škola (贵州省贵阳市第三实验中学) je právě tříletou experimentální nižší střední školou. (初中 čchu-čung). Přízvisko „experimentální“ udává, že zde dochází k celoškolní úpravě rozvrhu. To znamená, že se otevírají nové předměty, kurzy, naučné kroužky či se změní obsah vyučovaného předmětu a u vybraných předmětů se může měnit počet vyučovaných hodin za rok podle potřeb školy. (CommonWealth Magazine, 2017) Spadá tak přímo pod výhody programu „Desetileté osnovy vzdělávacích reform“.

Návrhy případných změn v učebním plánu těchto škol provádějí úředníci provinčních vzdělávacích institucí na základě reforem vydaných vládou nebo na základě žádostí o změny. V Kuej-čou jde konkrétně o instituci 贵州省教育厅 „Odbor školství provincie Kuej-čou“. Úředníci této instituce navrhují a schvalují změny pro experimentální školy své provincie a těmto školám je zasílají ve formě dokumentů s konkrétními kroky. Konkrétní kroky a změny většinou vycházejí z evaluací vyhotovených na konci školního roku. Evaluace a výsledky žáků z experimentálních nižších středních škol jsou předávány Ministerstvu Školství ČLR. (贵州省教育厅, 2009)

S novými reformami, které jsou vydávány ústřední vládou, jsou školám předvedena pravidla sloužící jako obecné pokyny k nové formě výuky. Místní instituce však mají potřebné pravomoci vyvinout více praktická a specifitější pravidla a zásady vzhledem k místní, většinou od bohatších oblastí, odlišné situaci, jakož je tomu i ve zkoumané škole v provincii Kuej-čou. Experimentální školy navíc svou evaluací pomáhají Státní radě formulovat případné změny a dodatky k reformám v celostátním měřítku. (Campos, 2016).

Jak je to tedy s možnostmi obměny učebního plánu a novými formami výuky v provincii Kuej-čou, která dle statistik patří mezi osm nejslabších oblastí ČLR? Empirická část práce se zaměřuje na popis kurikula (učebního plánu) konkrétní nižší střední školy v provincii Kuej-čou a snaží se odpovědět na výzkumnou otázku: Jaké místo v učebním plánu nižších středních škol zaujímá po reformě z roku 2010 tělesná výchova a výchova ke zdraví?

Metodou pro odpověď na výzkumnou otázku je deskriptivní případová studie (Surynek, Komárková, Kašparová, 2001, s. 133-136; Hendl, 2005, s. 104-117) využívající obsahovou analýzu učebních plánů a rozhovory s vyučujícími konkrétní nižší střední školy. Případem je tělesná výchova a výchova ke zdraví v učebních plánech nižších střední školy v provincii Kuej-čou.

3.1 Obsahová analýza učebního plánu

Východiskem pro popis učebních plánů nižších středních škol jsou dokumenty ministerstva školství (tabulka č. 1; Lam, 2011) provincie Kuej-čou a kuej-jangské Třetí experimentální nižší střední školy v této provincii (贵州省基础教育课程改革义务教育课程, 修订).

Obsahová analýza (Surynek, Komárková, Kašparová, 2001, s. 132-133) se zaměřuje na učební plán nižších středních škol v ČLR a v učební plán Třetí experimentální nižší střední školy. Kategoriemi analýzy jsou předměty, jejich časová dotace a jejich kreditové ohodnocení. Zvýšená pozornost je věnována konkrétně předmětu tělesná výchova a výchova ke zdraví.

Níže uvedené tabulky jsou vytvořeny z poskytnutých materiálů navštěvované experimentální nižší střední školy v provincii Kuej-čou. Obsahují kompletní učební plán s povinnými i nepovinnými předměty. Na úvod pro srovnání je vložena tabulka „*Řízení učebního plánu nižších středních škol v ČLR*“ obsahující povinné předměty platné pro všechny nižší střední školy v ČLR. Tato tabulka je uvedena v kreditovém systému. K úspěšnému dokončení studia potřebuje žák 116 kreditů z povinných předmětů a 28 kreditů z volitelných předmětů či kroužků.

Srovnáme-li kreditovou dotaci jednotlivých předmětů uvedených v celostátní tabulce č. 1, tak můžeme konstatovat, že jako samostatný předmět je tělesná výchova z předmětů charakteru výchovy první, v celkovém pořadí druhý.

Následující tabulky Revize učebního plánu v provincii Kuej-čou (tabulka č. 2 a 3) a Revize učebního plánu nižších středních škol provincie Kuej-čou po změně v roce 2010 (tabulka č. 4) jsou uvedeny s celkovým podílem povinného počtu vyučovacích hodin na konkrétní předmět s dalšími volitelnými předměty či kroužky. Všem školám je vládou doporučováno mimo povinné předměty nabízet také volitelné předměty, které by se měly lišit svými nároky od povinných předmětů. (Tian, Zhang, Wu, 2016)

Ročník		7.	8.	9.	Celkový čas vyuč. hodin	Časový podíl hodin
Morálka	Morální hodnoty v životě				210	9.2 %
	Morálka a společnost				420	
	Morálka a ideologie	3	2	2	245	
Jazykověda		5	5	5	1960	20.6 %
Matematika		5	5	5	1470	15.4 %
Cizí jazyky		4	4	4	700	7.3 %
Historie a Sociologie	Historie	2	2	2	210	3.5 %
	Geografie	2	2		140	
Věda					280	2.9 %
Biologie		2	2		140	1.5 %
Fyzika			2	3	175	1.7 %
Chemie				3	105	1.1 %
Tělesná výchova		3	3	3	1015	10.6 %
Umění	Hudba	1	1	1	525	11 %
	Výtvarná výchova	1	1	1	525	
Komplexní praktické aktivity, praxe		3	3	3	735	15.3 %
Školní kroužky a ostatní		3	2	2	735	
Vyučovací hodiny/týden		34	34	34	274	
Vyučovací hodiny/školní rok		1190	1190	1190	9522	

Tabulka č. 2: Revize učebního plánu poskytnuta Kuej-jangskou Třetí experimentální nižší střední školou.¹ (celkový čas i časový podíl vyučovacích hodin je zde započítán i z 1. – 6. stupně základních škol) (贵州省贵阳市第三实验中学. Archiv autora, 2018)

¹ 贵州省基础教育课程改革义务教育课程 (修订)

贵州省基础教育课程改革义务教育

课程计划 (修订)

年级		七	八	九	总课时数	课时比例
品德	品德与生活				210	9.2 %
	品德与社会				420	
	思想品德	3	2	2	245	
语文		5	5	5	1960	20.6 %
数学		5	5	5	1470	15.4 %
外语		4	4	4	700	7.3 %
历史与社会	历史	2	2	2	210	3.5 %
	地理	2	2		140	
科学					280	2.9 %
生物		2	2		140	1.5 %
物理			2	3	175	1.7 %
化学				3	105	1.1 %
体育与健康		3	3	3	1015	10.6 %
艺术	音乐	1	1	1	525	11 %
	美术	1	1	1	525	
综合实践活动		3	3	3	735	15.3 %
地方课程与学校课程		3	2	2	735	
周总课时		34	34	34	274	
学年总课时		1190	1190	1190	9522	

Tabulka č. 3: Revize učebního plánu nižších středních škol v originálním znění² (贵州省贵阳市第三实验中学. Archiv autora, 2018)

V případě učebních plánů v Kuej-jangské Třetí experimentální nižší střední školy (tabulka č. 2 a tabulka č. 3) se tělesná výchova a výchova ke zdraví objevuje na třetím místě v rámci samostatně posuzovaných předmětů, a to z hlediska časové dotace věnované tomuto předmětu. V případě započtení i sdružených procentuálních hodnot více předmětů se

² 贵州省基础教育课程改革义务教育课程 (修订)

objevuje na místě pátém. Stejnou pozici si tělesná výchova a výchova ke zdraví zachovala i v tabulce č. 4.

Ročník		7.	8.	9.	Celkový čas vyuč. hodin	Časový podíl hodin
Morálka	Morální hodnoty v životě				630	6,6 %
	Morálka a společnost					
	Morálka a ideologie	2	2	2		
Jazykověda		5	5	5	1960	20,6 %
Matematika		5	5	5	1470	15,4 %
Cizí jazyky		3	3	3	650	6,4 %
Historie a Sociologie	Historie	2	2	2	367,5	3,86 %
	Geografie	2,5	2			
Věda					717,5	7,5 %
Biologie		2,5	2			
Fyzika			2	3		
Chemie				3		
TV a výchova ke zdraví		4	4	4	1050	11 %
Umění	Hudba	1	1	1	1050	11 %
	Výtvarná výchova	1	1	1		
Komplexní praktické aktivity, praxe	Informační technologie	1	1	1	700	7,35 %
	Zručnost					
	Technologická zručnost	1	1	1		
	Školní kroužky a kurzy	1	1	0		
Lokální a všeobecné vyučovací hodiny ke školním osnovám	Vyuč. hodiny a kurzy dané školou	1	1	1	980	10,29 %
	Dokumentace a statistika	1	0,5	1		
	Třídní schůze	1	0,5	1		
Vyučovací hodiny/týden		34	34	34	274	
Vyučovací hodiny/školní rok		1190	1190	1122	9522	
Ranní schůze		Každý den 20 minut				
Cvičení v průběhu dne		Každý den – 20 minut tělesné výchovy. Ráno cvičení zraku 10 minut. Dopoledne a odpoledne 5 minut tělesné cvičení.				

Tabulka č. 4: Revize učebního plánu nižších středních škol provincie Kuej-čou po změně v roce 2010 (贵州省贵阳市第三实验中学). Kuej-jangská Třetí experimentální nižší střední škola. (贵州省贵阳市第三实验中学. Archiv autora, 2018)

3.2 Tělesná výchova a výchova ke zdraví v učebních plánech

V předložené práci se pro demonstraci změn v učebním plánu a financování výuky zaobírám tělesnou výchovou a výchovou ke zdraví. Tento předmět prochází v posledním desetiletí výraznými změnami a těší se v současnosti největší finanční podpoře a časové dotaci hodin. Vstupní informace k nárůstu významu tělesné výchovy a výchovy ke zdraví v učebních plánech nižších středních škol popisuje řada odborné literatury vztahující se k reformám vzdělávání v Číně v posledních deseti letech (Jin, 2013; Wang, Lewin, 2016; Zhou, Zhou, 2016; MoE P.R.C., 2009; Qu, Yang, 2016)

Všimněme si, že tělesná výchova a výchova ke zdraví v tabulce č. 1 „*Řízení učebního plánu nižších středních škol v ČLR*“ zaujímá počtem kreditů druhé místo. Je tak druhým předmětem, na který žáci ve školním týdnu docházejí nejčastěji.

Jak je tomu na zkoumané škole v provincii Kuej-čou? Na této škole je v učebním plánu na prvním místě jazykověda s 20,6 % celkového podílu vyučovacích hodin za jeden školní rok. Druhé místo zaujímá matematika s 15,4% podílem, na třetím místě je umění, spolu s tělesnou výchovou a výchovou ke zdraví s 11 % podílem na výuce ve školním roce (srov. Tabulka č. 4). Můžeme tak sledovat mírné navýšení vyučovacích hodin tělesné výchovy a výchovy ke zdraví, a to o jednu hodinu za týden. Zásadní změnou v roce 2010 oproti původnímu učebnímu plánu je však koncept implementace tělesné výchovy a výchovy ke zdraví do průběhu dne. Žáci jsou zde nově povinni alespoň 20 minutami tělesných cvičení v rámci školního dne. Každý den ráno, než se zasedne do lavic, probíhá deseti minutové cvičení zraku. Dále v průběhu dne dopoledne a odpoledne (dle vůle učitele) probíhá alespoň pěti minutové protažení celého těla. Další tělesné aktivity a sporty jsou přeneseny do kroužků a volitelných předmětů (srov. Tabulka č. 4).

Proč k takovému navýšení každodenního cvičení dochází? Aijing Jin (2013) ve své práci „*Physical education curriculum reform in China: a perspective from: physical education teachers*“ navýšení tělesného cvičení zdůvodňuje narůstajícím znepokojením nad sedavým životním stylem a nárůstem obezity a diabetu mezi obyvateli ČLR. Denní cvičení by se mělo stát prostředkem, jak naučit žáky pravidelnému cvičení a pochopení jeho hodnoty už během dospívání.

Statistiky z roku 2009 prezentované Ministerstvem školství ČLR odhalily výrazný pokles fyzické kondice žáků, ale i problém stále častěji se vyskytující krátkozrakosti. Takové problémy se objevují nejčastěji v městských oblastech a jsou katalyzátorem současných změn v tělesné výchově v rámci učebního plánu ČLR. Změnou poukazující na nový směr ve výuce tělesné zdatnosti žáků je i nový název předmětu. Z původního

názvu 体育 (Tělesná výchova) se stala 体育与健康 (Tělesná výchova a výchova ke zdraví). Zásahy do učebního plánu a změna názvu předmětu i jeho charakteru jsou pro učitele tohoto předmětu výzvou, neboť důraz na sportovní výkony žáků se proměňuje v podporu jejich pravidelné fyzické aktivity a péči o zdraví. Tato implementace kurikulárních reforem probíhá především podle potřeb na lokální úrovni a prostřednictvím každodenní pedagogické praxe. (Jin, 2013)

Ačkoliv se školám dostává výrazně vyšší finanční podpory pro rozvoj tělesné výchovy a výchovy ke zdraví i sportovním aktivitám v rámci školy, než tomu bylo v předešlých letech, implementace a zlepšení výsledků žáků naráží na spoustu problémů. Kapacity a kvalifikace učitelů mnohdy neodpovídají požadavkům nového kurikula. Tyto požadavky na zvýšení podílu pohybu žáků jsou zároveň v rozporu potřeby žáků studovat na četné zkoušky, přijímací řízení či psát úkoly. Žáci posledních ročníků nižších středních škol, se pohybovým aktivitám věnují značně méně vzhledem k přípravám na přijímací řízení vyššího středního či vyššího středního odborného vzdělání. V rámci tělesné výchovy a výchovy ke zdraví se studium nižšího středního vzdělání ukončuje jen na základě testu minimální fyzické kondice (srov. kapitola 2.3 Školní docházka). U zakončení vyššího středního vzdělání a v přijímacím řízení na vysoké školy pak testy fyzické kondice odpadají. Motivace žáků v pohybových aktivitách je i vzhledem k těmto faktorům mizivá. (Jin, 2013)

Motivace žáků ke každodennímu pohybu je tak především na učitelích a rodičích. Žáci si na začátku každého roku vybírají volitelné předměty, které jsou omezené počtem kreditů, musí však nově zahrnovat bojová umění, sporty či jiné pohybové aktivity. Volitelný předmět je omezen na jednu vyučovací hodinu týdně. Délka těchto předmětů se může libovolně natahovat či zkracovat podle uvážení školy. Volitelné kurzy nesmějí překročit maximální počet vyučovacích hodin za jeden školní rok daných Ministerstvem školství ČR. (Jin, 2013)

3.3 Učitelé o výuce tělesné výchovy a výchovy ke zdraví

Cestou za dosažením žádaných výsledků nových reforem je evaluace výsledků učení žáků i průběhu výuky a následné návrhy změn ve výuce. Dozor nad evaluacemi zkoumané třetí experimentální nižší střední školy vykonává Institut pro vzdělávání v provincii Kuej-čou (Guizhou Institute of Education), který je zároveň univerzitou (Guizhou Education University). Zodpovídá se dalším školským institucím, jak uvádí kapitola 2.1. Například Státnímu kontrolnímu výboru pro vzdělávání (Education Inspection Committee), který prověřuje učební plány, učitele, jejich přístup i kvalifikaci a spadá pod úřad Ministerstva školství ČLR. (viz. schéma č.1) (贵州省教育厅, 2009)

Podrobnější informace ke změnám výuky tělesné výchovy a výchovy ke zdraví na kuej-jangské Třetí experimentální nižší střední škole jsou získány polostrukturovanými rozhovory s učiteli vyučujícími předměty zaměřené na výchovy (Surynek, Komárková, Kašparová, 2001, s. 82). Rozhovory byly realizovány dva a probíhaly během mého studijního pobytu v Číně, v provincii Kuej-čou v letech 2017/2018. Oba rozhovory proběhly na kuej-jangské Třetí experimentální nižší střední škole. Byly zaznamenávány písemně, s pomocí zapisovatele čínské národnosti s plynulou angličtinou. Otázky i odpovědi byly následně zaslány na mobilní aplikaci WeChat. Anonymizovaní učitelé souhlasili jak s použitím analýzy rozhovorů, tak s písemným záznamem pro potřeby bakalářské práce.

Učitelé, žáci a ostatní pracovníci vzdělávacího sektoru pravidelně evaluují současnou výuku a případné změny ve výuce. Jak se ukázalo v průběhu rozhovoru s učiteli na zkoumané škole, evaluace byly regulované a dozorované zřizovatelem školy, což může snižovat jejich výpovědní schopnost. Učitelé se musejí vyhnout přílišným stížnostem či navrhování příliš odlišných postupů, než přichází z vyšších státních organizací. Jejich výpovědní hodnota je tak zpochybnitelná. Dalším způsobem evaluace jsou eseje a různé slohové práce žáků na tuto tematiku, ze kterých mohou učitelé vycházet. Na školách se navíc pořádají semináře a porady v zájmu řešení způsobů implementace daných změn do výuky či revize již aplikovaných změn, většinou o víkendů či po výuce. (Rozhovor č. 2)

Zvýšená hodinová dotace pro tělesnou výchovu a výchovu ke zdraví má vést ke zvýšení fyzické kondice žáků a jejich sportovní zdatnosti. Nestane-li se tak, sahá se po

dotovaných programech a originálních inovacích. Za zmínku stojí například vyvinutí běžecké miniaplikace podřazené aplikaci WeChat, jež se v Číně těší velké oblibě. Kuej-čouská Univerzita společně s nižšími a vyššími středními školami na nové kurikulum z roku 2010, které má zajistit lepší fyzickou kondici žáků, odpověděla právě využitím takové aplikace, kdy žákům uběhnutí určitého počtu kilometrů za školní rok zajistí lepší učební výsledky a přilepšení u závěrečných zkoušek. (rozhovor č. 1, 2)

Zajímavostí v případě zkoumané nižší střední školy je spolupráce na implementaci nového učebního plánu s Kuej-čouskou Univerzitou (贵州大学), na které probíhalo mé studium v roce 2017/2018. Mezi řediteli i učiteli Kuej-čouské Univerzity a kuej-jangské Třetí experimentální nižší střední školy se konají schůze, kde se podávají návrhy na úpravu např. nových osnov, výukových metod, navýšení či snížení hodin daných předmětů a důraz na tělesnou zdatnost žáků. (Rozhovor č. 2)

Přepis realizovaných rozhovorů s učiteli Třetí experimentální nižší střední školy je uveden níže a dokladuje výše sumarizované informace v nich obsažené. Struktura rozhovorů je dána tazatelem (T) a následují odpovědi učitelky Zhang (U1) a učitelky Yin (U2).

Rozhovory s učiteli kuej-jangské Třetí experimentální nižší střední školy (贵州省贵阳市第三实验中学)

Učitelka Zhang (Rozhovor č. 1)

新教学方法的实施情况如何？它是如何工作的？

我省教育厅负责这些建议。这部还把它建议寄给我们。上一次我们收到了关于如何和学生一起练习日常锻炼的指示。当我们不知道如何应用一些准则时，我们会在会议上处理。

(T) Jakým způsobem probíhá implementace nových výukových metod?

(U1) O návrhy změn se stará naše vzdělávací provinční instituce. To ona nám je předává. Naposledy jsme od nich obdrželi pokyny, jak s našimi žáky každý den cvičit. Jakmile nevíme, jak takovou výuku aplikovat, řešíme to na schůzích.

是什么锻炼？

在开始上课之前，我们有一个十分钟的视力练习。然后我们每天要准备五分钟的伸展运动。我们必须调整它，使运动每天都不同。

(T) O jaké cvičení jde?

(U1) Než začne výuka, máme deseti minutové cvičení zraku. Potom na každý den připravujeme pěti minutové cvičení na protažení celého těla. Musíme jej uzpůsobit tak, aby bylo každý den jiné.

学生们对教学改革的态度是什么？

我们班的学生很随和，但他们花很多时间玩电话，通常对这个主题不感兴趣。他们也有很多作业。放学后，他们仍然设法踢足球或玩电脑游戏。学生不太喜欢新推出的早操。

(T) Jak se žáci staví ke změnám ve výuce?

(U1) S mými žáky vycházím velmi dobře, ale příliš dlouhou dobu tráví na svých telefonech a obvykle je výuka moc nezajímá. Také mají spoustu domácích úkolů. Po škole stíhají hrát fotbal nebo počítačové hry. Nově zavedené ranní cvičení nemají moc rádi.

以前的体育教学方式和现在的体育教学方式有很大区别吗？

差别很大。我们主要学习诸如排球或篮球之类的运动。教师和教练员主要是希望学生在这些运动和体操项目中有最好的表现。体操很重要。但是现在我们要教孩子们每天都爱运动。这很难。

(T) Vnímáte velký rozdíl mezi tím, jak se tělesná výchova vyučovala před lety a jak je tomu dnes?

(U1) Ten rozdíl je velký. Učili jsme se hlavně sportům, jako je volejbal nebo basketbal. Učitelé a trenéři po nás v těchto sportech a v gymnastice vyžadovali nejlepší výkony. Gymnastika byla důležitá. Teď ale musíme děti naučit tomu, aby měli rádi každodenní pohyb. A to je těžké.

您写教学评估或报告吗？我能看看吗？

是的，我们填写评估。我们填写学生在课堂上如何集中注意力。我们也会记录他们喜欢的话题。我们还填写了学生是否在科目上有所提高。我可以给你看一些文件。

(T) Píšete nějaké reporty a evaluace k výuce. Mohl bych do nich nahlédnout?

(U1) Ano, vyplňujeme evaluace. Vyplňujeme, jak dávají žáci ve vyučování pozor. Zaznamenáváme, která témata je baví. Zapisujeme i to, zda se žáci v předmětech zlepšují. Mohu Vám dát do některých dokumentů nahlédnout.

听课记录					
学校	一中新世界	班级	七(5)	学科	语文
执教人	周鹏				
时间	2018年3月15日 星期三			第 二 周	午 第 一 节
听课人	刘一霖				
课题	《土地的誓言》				瞬时点评:
课堂笔录:					
<p>一. 导入</p> <p>第2段朗读听呐喊, 感知激动.</p> <p>二.</p> <p>怎样的情况下才会发出这样的呐喊? 答: 听师问.</p> <p>阅读提示 + 作品背景</p> <p>三. 文本研读</p> <p>① 这是一片什么样的土地, 令作者魂牵梦绕? 请大家回忆你描写家乡的语句 [学生回答 + 朗读齐读]</p> <p>我想起... 原野上, 有秋天... 丰饶.</p> <p>② 批注作者笔下的家乡给你怎样的感觉 透过这些文字, 你能体会作者怎样的情感? (读完后, 请在课本) [批注]</p> <p>③ 小组讨论: 在集中描写家乡景物的这两段文字中品味作者是如何通过文字传达情感的?</p> <p>生1: 呻吟, 亡国的愤恨. 辽远, 对家乡的眷恋, 不愿离开.</p> <p>生2: 作者, 对青年的内心.</p> <p>生3: 辽远, 形容词到后, 表现景物 (柳道), 白桦树, 战争的不屈.</p> <p>生4: 押韵, 新血其境, 内心信念, 向往, 和平.</p> <p>师: 第2段的形容词给你的感觉, 正是形容词呈现句原美丽富饶的图景. 具有表现力的词语为它描绘了一幅画面. 借景抒情委婉含蓄的句子抒发作者的情感. 还有明些句直接抒发情感 (句点, 重点问法).</p> <p>抒发作者强烈的情感 副词, 加强语气, 感叹词, 呼告, 坚定的语言.</p> <p>无时无刻, 感知, 反复, 必须...</p> <p>小结, 板书</p> <p>作业布置 阅读 - 柴静</p>					
<p>一双美的眼睛看见了美的景象.</p> <p>众人之智, 理性的思考, 感性的文字的前途, 一系列的形容词.</p>					

Obrázek č. 1: Ukázka evaluace výuky. 贵州省贵阳市第三实验中学 (Archiv autora)

V příložené ukázce evaluace výuky výše můžeme vidět jeden ze způsobů, jak učitelé vyhodnocují výuku. V poznámkách zde uvádí, že žáci o vyučované téma nejeví zájem a zřídka se k tématu vyjádří. Na tomto základě pak učitel vyplňuje na konci roku report s návrhy na novou formu výuky, která by měla žáky v daném předmětu zaujmout.

Originální znění poznámky:

课堂教学分析评价

课堂氛围沉默，学生不爱回答

主题的挖掘太过表面，学生没有感悟透析

时间安排不合理

Učitelka Yin (Rozhovor č. 2)

老师，您好。听说你也在天津的一所学校教书了。您能告诉我在天津教书和在贵阳教书有什么不同吗？

是的，没错。我和丈夫搬到了贵州。我喜欢这里的乡村环境，孩子们雄心勃勃。贵阳是一个比天津穷的城市，学生之间的差异是显而易见的。我们的校园还在建设中。一些学习设备仍然不见了。(笑)

(T) Dobrý den. Bylo mi řečeno, že jste učila i na škole v Tchien-ťinu. Můžete mi prosím říct, jak moc se liší výuka tam od výuky zde?

(U2) Ano, je to tak. Odstěhovala jsem se sem s manželem. Líbí se mi tady venkovské prostředí a děti jsou tu ambiciózní. Kuej-jang je chudším městem než Tchien-ťin a rozdíly mezi žáky jsou znatelné. Náš školní kampus je teprve ve výstavbě. Některá technika a pomůcky žákům chybí. (směje se)

你们学校有很多学生们，有足够的合格教师吗？

是的，我们这里有很棒的老师，大学毕业生。但我们也需要外部教师和大学生的帮助。由于我们学校位于贵州学院的大学校园附近，我们有足够的教师。

(T) Ve vaší škole je velká spousta dětí, je zde dostatek kvalifikovaných učitelů?

(U2) Ano, máme tady skvělé učitele, absolventy univerzit. Potřebujeme ale i externí učitele a výpomoc vysokoškolských studentů. Díky tomu, že se naše škola nachází v blízkosti Kuej-čouské univerzity, máme jich dost.

你们学校是一所实验学校。这是什么意思？

这意味着我们有机会改变教学，以便我们可以更好地为即将到来的考试或入学程序准备我们的学生。通常情况下，由于学生在某些学科上的不足，教学会发生变化。

(T) Vaše škola je experimentální školou. Co to znamená?

(U2) Znamená to, že máme možnost změnit výuku tak, abychom naše žáky lépe připravili na nadcházející zkoušky nebo přijímací řízení. Většinou je výuka změněna z důvodu nedostatků žáků v nějakém předmětu.

我忍不住注意到，校园里很多学生突然开始跑步。这很不寻常。他们从公共汽车上跑到学校食堂，甚至到宿舍。是游戏吗？很奇怪。

孩子们越来越懒了。我们的国家主席提请注意这一点，以便我们能够处理这种情况。在贵阳，我们得到了把科技和体育结合起来的资金。这就是结果。如果孩子们多跑步，他们的成绩会更好。

(T) Nemohl jsem si nevšimnout, že spousta dětí zde v kampusu začala běhat. To je velmi neobvyklé. Běhají z autobusu do jídelny, dokonce i na koleje. Je to nějaká hra?

(U2) Děti jsou línější a línější. Náš prezident Si Ťinping na tuto skutečnost upozorňuje, abychom takovou situaci řešili. Tady v Kuej-jangu jsme dostali finance na spojení technologie a sportu. A toto je výsledek. Pokud děti budou běhat, budou mít lepší studijní výsledky.

您在这里教书多久了？您能说改革提高了学生的成绩吗？

如果学生在某个科目上落后了，我们可以立即召开会议，商定所需的修改。学生们在周末去各种学校上课或上学。学生们周末上各种课外班或上学。

(T) Kolik jste tu již let? Můžete říct, že se s reformami a změnami ve výuce zlepšily výsledky žáků?

(U2) Pokud žáci v nějakém předmětu zaostávají, můžeme okamžitě svolat schůzi a domluvit se na změnách, které jsou potřeba. Žáci chodí na různé kroužky nebo dochází do školy i o víkendu.

Závěr

Čína zastává největší systém základního vzdělání na světě a svou kontrolu vzdělávacího systému orientuje na makro úrovni. Země užívá legislativního rámce vzdělávání v zemi, jež určují hlavní vzdělávací zákony uvedené v kapitole 1.3. Právě hlavní vzdělávací zákony, reformy a oficiální dokumenty k nim vydávané ústřední vládou KSČ jsou nástrojem pro rozvoj vzdělávání v ČLR. Od roku 1990 se díky programu „*Desetileté osnovy vzdělávacích reforem*“ některé pravomoci v řízení a plánování studia předávají provinčním a krajským institucím. Institucemi se stávají i četné vysoké školy, které dosud byly pouze organizacemi zprostředkujícími prezenční či kombinované studium. Nově tak pomáhají v rozvoji vzdělávání ve svých regionech, jak je tomu například i ve zkoumané škole v provincii Kuej-čou (kapitola 2).

Návrhy změn na lokální úrovni v učebních plánech v provincii Kuej-čou zprostředkovává instituce 贵州省教育厅 „Odbor školství provincie Kuej-čou“ většinou na základě evaluací učitelů a studentů školy, jak se uvádí v kapitole 3. V kuej-jangské Třetí nižší střední škole jsou návrhy projednávány a implementovány i za pomoci Kuej-čouské Univerzity (Rozhovor č. 2). Možnost progresivnějších úprav v učebním plánu a finanční podporu v kuej-jangské Třetí nižší střední škole dávají dva základní reformní programy a to „*Nástin střednědobého a dlouhodobého plánu reformy a rozvoje vzdělávání*“ z roku 2010 a „*Desetiletá osnov vzdělávacích reforem*“ z roku 1990 uvedené v kapitole 3.

Zkoumaným případem práce je místo tělesné výchovy a výchovy ke zdraví v učebních plánech konkrétní nižší střední školy. Jaké místo v učebním plánu nižších středních škol tedy zaujímá po reformě z roku 2010 tělesná výchova a výchova ke zdraví? Metodou pro odpověď na výzkumnou otázku je analýza učebního plánu konkrétní Třetí experimentální nižší střední školy a rozhovory s vyučujícími Třetí experimentální nižší střední školy.

Jedním z hlavních záměrů reformy učebního plánu kuej-jangské Třetí experimentální nižší střední školy od roku 2010 se stala tělesná výchova a výchova ke zdraví vzhledem k narůstajícím obavám vlády o fyzickou kondici žáků a narůstajícím zdravotním problémům obyvatel ČLR, jak ve své práci uvádí Aijing Jin (2013). Vláda se snaží své cíle zlepšení kondice žáků a prohloubení jejich vztahu k pohybu prosadit za pomoci četných reforem a vydaných dokumentů ústřední vládou a Ministerstvem školství ČLR (kapitola 1.3 Reformy vzdělávacího systému Číny). Skrze reformy a vydané

dokumenty se do učebního plánu zkoumané nižší experimentální střední školy podařilo implementovat více hodin tělesné výchovy a výchovy ke zdraví za školní rok, a navíc se zde zavedla pravidelná každodenní cvičení s cílem motivovat žáky ke každodennímu pohybu, jak dokazují přiložené tabulky č. 1-4.

Díky získání statutu „experimentální“ škola získává výhodu progresivnějších úprav učebního plánu dle svých lokálních potřeb. Statut „experimentální“ obdrží nejčastěji školy v odlehlých oblastech s menšími finančními prostředky. Takovou oblastí je právě provincie Kuej-čou (kapitola 1.3 Reformy vzdělávacího systému Číny), do které spadá zkoumaná škola. Tělesná výchova a výchova ke zdraví je předmětem s nejvyšším počtem kreditů v předmětech výchovy v učebním plánu nižších středních škol na celonárodní úrovni. V kuej-jangské Třetí experimentální nižší střední škole má předmět ještě před reformou dohromady 1015 hodin za jeden školní rok a zaujímá 10,6 % v celkovém počtu vyučovacích hodin (tabulka č. 2). V poreformním učebním plánu v roce 2010 můžeme vidět, že škola využívá časových dotací pro tělesnou výchovu a výchovu ke zdraví a podíl vyučovacích hodin tohoto předmětu za jeden školní rok roste na 11 %. Velmi důležitou změnou spojenou s tímto předmětem je implikace cvičení do každého dne, jak se uvádí v rozhovoru č. 1. Tato cvičení se každý den obměňují a jejich cílem je dle reformy prohloubit vztah žáků ke každodennímu pohybu a přeměnit chápání jak tělesnou výchovu a výchovu ke zdraví vyučovat (Jin, 2013). Po reformě se výuka soustředí na každodenní pohyb a různá tělesná cvičení na rozdíl od předreformního způsobu výuky, který žáky připravoval spíše výkony v určitých sportech, například basketbalu a volejbalu. (Rozhovor č. 1)

Oficiální prohlášení, znění reformy, dokumentů a dané cíle však mohou narazit na spoustu překážek. Navýšení hodin tělesné výchovy a výchovy ke zdraví, zavedená cvičení mnohdy znemožňují studentům volnočasové aktivity a jsou tak vystavováni většímu stresu. Pokud volnočasové aktivity žáci stíhají, mohou mít problémy s úkoly do jiných předmětů. Dalším faktorem neochoty žáků jsou nízké nároky na úspěšné dokončení předmětu. (Jin, 2013). Z rozhovorů s učiteli je patrné, že toto jsou hlavní faktory, proč se u žáků vztah ke každodennímu tělesnému cvičení neprohlubuje, ale je tomu právě naopak. Reforma učebního plánu se týká i pedagogů. Motivovat žáky k zájmu o tělesnou výchovu a výchovu ke zdraví leží na bedrech učitelů, kterým mnohdy chybí kvalifikace. V kuej-jangské Třetí experimentální nižší střední škole není výstavba školního kampusu v roce 2018 ještě dokončena, množství hřišť je omezeno, žákům chybí učební pomůcky a nedostatek

pedagogů je řešen za pomoci studentů a pracovníků blízké Kuej-čouské Univerzity (Rozhovor č. 2).

V učebním plánu tělesná výchova a výchova ke zdraví po reformě z roku 2010 mezi předměty výchovy zaujímá místo s nejvyšším podílem vyučovacích hodin za školní rok. Navíc jsou jako součást tohoto předmětu v učebním plánu nově zavedena pravidelná denní cvičení, která dohromady čítají zhruba 60 minut za školní den (tabulka č. 4).

Resumé

The aim of this work is to characterize the management of education and the education system in China, especially in Guizhou Province. Work is focused on the characteristics of the curriculum of the experimental lower secondary school in Guizhou province. The bachelor thesis characterizes management, administration, education in China and educational policy, its development and subsequent changes in curricula.

In the theoretical part, the reader is acquainted with the hierarchy, politics and laws governing the education system of China. Furthermore, the terminology of state organizations and institutions for the management of educational reforms at all levels of the state is explained. The ideology of these reforms, changes in teaching and the goals that these reforms include are presented. This part of work is followed by developing teaching methods, describing the study plan and its management in a specific experimental lower secondary school in Guizhou Province. Changes in teaching and their implementation are interpreted on the basis of professional academic work on this topic and research with the help of obtained interviews with teachers of the experimental lower secondary school in Guizhou Province.

In the empirical part, the work focuses on the description of the curriculum of a particular experimental lower secondary school in Guizhou Province and tries to answer the research question: What place in the curriculum of lower secondary schools occupies the reform of physical education and health education after the 2010. The method for answering the question is the analysis of the curriculum and interviews with teachers of specific lower secondary schools.

Zdroje

BINDÉ, Jerome (eds.). *Towards knowledge societies: UNESCO world report*. Paris: UNESCO, 2005. ISBN 978-92-3-104000-9. Dostupné z: <http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/resources/publications-and-communication-materials/publications/full-list/towards-knowledge-societies-unesco-world-report/>

China.org.cn: *Compulsory Education Law of the People's Republic of China*. China.org.cn [online]. Peking: China.org.cn, 2010, 2021 [cit. 2021-03-27]. Dostupné z: <http://www.china.org.cn/english/government/207401.htm>

CAMPOS, Bente Castro, Yanjun REN a Martin PETRICK. China Economic Review: The impact of education on income inequality between ethnic minorities and Han in China. Elsevier. Singapore, 2016, 41, 253-267. ISSN 1043-951X. Dostupné z: doi:S1043951X16301341

CUI, Yunhuo a Yan ZHU. Curriculum reforms in China: history and the present day. *Revue internationale d'éducation de Sèvres* [online]. Colloque : L'éducation en Asie en 2014 : Quels enjeux mondiaux ? [online]. 9 May 2014, , 1-7 [cit. 2021-5-6]. ISSN 2261-4265. Dostupné z: <https://journals.openedition.org/ries/3846>

HA, Wei, Junjian YI a Junsen ZHANG. Brain drain, brain gain, and economic growth in China. *China Economic Review*. 2016, (38), 322–337. ISSN 1043-951X.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum*. Praha: Portál, 2005. 407 s. ISBN 80-7367-040-2.

JIN, Aijing. Physical education curriculum reform in China: a perspective from physical education teachers. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 2013, 18(1), 15-27. ISSN 1740-8989. DOI: 10.1080/17408989.2011.623231

LAM, Kevin. Curriculum Reform in Chinese Secondary Education [online]. In *World Education News + Reviews*. New York: World Education Services, 2011 [cit. 2021-5-6]. Dostupné z: <https://wenr.wes.org/2011/11/wenr-novemberdecember-2011-practical-information-curriculum-reform-in-chinese-secondary-education>

LI, Li a Haoming LIU. Primary school availability and middle school education in China. *Labour Economics*. 2014, (28), 24-40. ISSN 0927-5371. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.labeco.2014.03.008>.

LI, Jian, a Eyrong XUE. *Shaping Education Reform in China: Overviews, Policies and Implications*. Singapore: Springer, 2020. ISBN 978-981-15-7745-1.

LIU, Guihua a Xiaofei WANG. *Comprehensive Regional Reform: The Transformation and Breakthrough in China's Educational Reform*. Singapore: Springer Nature, 2020. ISBN 978-981-15-6913-5.

MoE P.R.C: *Education Law of the People's Republic of China. Ministry of Education of the People's Republic of China* [online]. Peking: Ministry of Education of the People's Republic of China, 2009 [cit. 2020-05-02]. Dostupné z: http://en.moe.gov.cn/Resources/Laws_and_Policies/201506/t20150626_191385.html

MoE P.R.C. Ministry of Education of the People's Republic of China: 2017 年全国教育事业发展统计公报 [online]. Peking: 教育部, 2017 [cit. 2021-5-5]. Dostupné z: http://www.moe.gov.cn/jyb_sjzl/sjzl_fztjgb/201807/t20180719_343508.html

NPC. *The website of the National People's Congress* [online]. Peking: National People Congress of the People's Republic of China, 2004 [cit. 2021-04-07]. Dostupné z: http://www.npc.gov.cn/zgrdw/englishnpc/Constitution/2007/11/15/content_1372967.htm

OECD. *Economic Surveys: China*. Paris: OECD, 2015. ISSN 2072-5027. DOI: <https://doi.org/10.1787/20725027>

PEI, Dina a Dongming BAO. (ed.). *Constructing a Future Development Model for China's Basic Education: Research in Chinese Education*. Singapore: Springer Nature, 2020. ISBN 978-981-15-7332-3.

PENG, Wen J. et al. Emerging perceptions of teacher quality and teacher development in China. *International Journal of Educational Development*, 2014, 34, January, pp. 77-89. ISSN 0738-0593. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijedudev.2013.04.005>

QU Xia a Xiaotong YANG. The Evolution of Topics and Leading Trends over the Past 15 Years of Research on the Quality of Higher Education in China: Based on Keyword Co-Occurrence Knowledge Map Analysis of the Research Papers Published from 2000 to 2014 in the CSSCI Database, *Chinese Education & Society*, 2016, 49(1-2), s. 99-113. ISSN 1061-1932. DOI: 10.1080/10611932.2016.1192401

Scholaro. Education System in China. [online]. Scholaro, 2021 [cit. 2021-03-27]. Dostupné z: <https://www.scholaro.com/pro/Countries/china/Education-System>

SWANSON, Austin D. a Zhang ZHIAN. Education Reform in China. *The Phi Delta Kappan*, 1987, 68(5), 373-378. ISSN 0031-7217. Dostupné také z: <https://www.jstor.org/stable/20403365>

SURYNEK, Alois, Růžena KOMÁRKOVÁ a Eva KAŠPAROVÁ. *Základy sociologického výzkumu*. Praha: Management Press, 2001. ISBN 80-7261-038-4.

TIAN, Xia, Shumin ZHANG a Yifeng WU. Status Quo and Outlook of the Studies of Entrepreneurship Education in China: Statistics and Analysis Based on Papers Indexed in CSSCI (2004–2013). *Chinese Education & Society*, 2016, 49(3), 217–227. ISSN 1061-1932. DOI: 10.1080/10611932.2016.1218255

UNESCO. *World Data on Education: China*. 6. Paris: UNESCO, International Bureau of Education, 2006. Dostupné také z: http://www.ibe.unesco.org/fileadmin/user_upload/archive/Countries/WDE/2006/ASIA_and_the_PACIFIC/China/China.htm

UNESCO. *Education for All. Laying the foundation for the future: National EFA Report of China (2000-2015)*. Paris: UNESCO, 2015. ISBN neuvedeno. Dostupné z: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000235504>

WANG, Lu a Keith LEWIN. *Two Decades of Basic Education in Rural China: Transitions and Challenges for Development*. Singapore: Springer Nature, 2016. ISBN 978-981-10-2118-3.

WANG, Yuan a James EVANS. *Infographic: How the CCP Rules, a Guide to China's Leaders of Party and State* [online]. San Francisco: A Medium Corporation, 2017 [cit. 2020-05-04]. Dostupné z: <https://medium.com/fairbank-center/infographic-how-the-ccp-rules-a-guide-to-chinas-leaders-of-party-and-state-ee9517e8bc74>

What is Experimental about Experimental Education? *CommonWealth Magazine* [online]. *CommonWealth Magazine*, 2017, 2017-11-21 [cit. 2021-6-14]. Dostupné z: <https://english.cw.com.tw/article/article.action?id=1741>

YANG, Xiaowei. Changes in Practice and Reconstruction of Theory: A Retrospective of Thirty Years of Reform and Research in Primary and Middle School Teaching in Mainland China. *Chinese Education and Society*. 2012, 45(1), 51–58. ISSN 1061–1932. DOI: <https://doi.org/10.2753/CED1061-1932450106>

YIN, Hong Biao. Implementing the National Curriculum Reform in China: A Review of the Decade. *Frontiers of Education in China*. 2013, 8(3), 331–359 [cit. 2020-05-02]. ISSN 1673-3533. DOI: 10.3868/s110-002-013-0023-3. Dostupné z: <https://link.springer.com/article/10.1007/BF03396979>

ZHOU, Guangli a Xiang ZHOU. *Education Policy and Reform in China*. Singapore: Palgrave Macmillan, 2016. ISBN 978-981-13-6491-4. Dostupné také z: <https://doi.org/10.1007/978-981-13-6492-1>

贵州省教育厅 [online]. 中共贵州省委办公厅, 2009, 8. 12. 2009 [cit. 2021-4-26]. Dostupné z: <http://www.gzbbw.gov.cn/danye.aspx?id=39>

贵州省贵阳市第三实验中学: *Guiyang No. 3 Experimental Middle School, Guizhou Province. World Education Services* [online]. 2017 [cit. 2021-5-6]. Dostupné z: <https://www.gysysz.cn/>

贵州省贵阳市第三实验中学. 贵州省基础教育课程改革义务教育 课程计划. Guizhou, 2016. Archiv autora.

人民日报: 发展具有中国特色世界水平的现代教育 XI'S STATEMENTS ON EDUCATION. People's daily: 人民日报 [online]. Peking, 2014, 1-8 [cit. 2021-4-26]. Dostupné z: https://www.wilsoncenter.org/sites/default/files/media/documents/page/qu_zhenyuan_develop_chinese_modern_education_article.pdf